

Sammenfattende udgave af

DE FORELØBIGE ERFARINGER MED FOLKESKOLEREFORMEN

i Thisted Kommune

THISTED KOMMUNE

Produceret af Thisted Kommune
Juli 2015

EVALUERING AF FOLKESKOLEREFORMEN I THISTED KOMMUNE

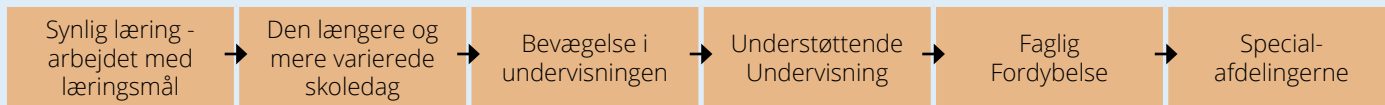
I juni måned 2013 indgik den daværende regering, Venstre og Dansk Folkeparti en aftale om et fagligt løft af den danske folkeskole. Målet er at gøre en god folkeskole endnu bedre. Den 1. august 2014 trådte Folkeskolereformen i kraft, og de danske folkeskoler fik nye rammer og mål at arbejde efter. Disse omfatter følgende nationale mål:

1. "Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan."
2. "Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater."
3. "Tilliden til og trivslen i Folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis."

Folkeskolerne i Thisted Kommune er derfor i gang med en omfattende forandringsproces i forhold til at implementere Folkeskolereformen. I den forbindelse er der i perioden den 1. marts 2015 – 17. juni 2015 udarbejdet en kvalitativ evaluering af Folkeskolereformen blandt de 16 Folkeskoler i Thisted Kommune. Formålet med evalueringen har været at indsamle skoleledernes, medarbejdernes, elevernes og forældrenes foreløbige erfaringer med Folkeskolereformens indflydelse på Folkeskolen. Derfor er der afholdt henholdsvis 12 fokusgruppeinterviews og 2 evalueringsskoleworkshops.

Evalueringen har et udviklingsorienteret sigte. Der er lagt vægt på at præsentere de gode erfaringer fra de lokale løsningsmodeller, som kan bidrage til udviklingen af skolerne og den fortsatte implementering af Folkeskolereformen, så elevernes læring og trivsel styrkes.

I denne opsummering af evalueringsrapporten formidles de foreløbige erfaringer inden for 6 konkrete temaer:

En dybdegående præsentation af de interviewedes erfaringer findes i hovedrapporten "Evaluering af Folkeskolereformen i Thisted Kommune - De foreløbige erfaringer", som er tilgængelig på [Thisted Kommunes hjemmeside](#).

Synlig læring – arbejdet med læringsmål

Evalueringsrapporten belyser, hvordan det har en positiv indflydelse på elevernes læringsudbytte, når lærerne opstiller tydelige og individuelle mål for elevernes læring. Flere af de interviewede ledere og lærere oplever, at især synliggørelsen af læringsmålene gennem læringssamtaler med eleverne har en positiv indvirkning på elevernes motivation for læring. Lærerne fortæller desuden, at de oplever, at eleverne i højere grad end tidligere kan se meningen og formålet med undervisningen, når læringsmålene bliver synlige, og når der undervejs evalueres på, om målene er nået.

FORSKNINGEN VISER:

Når undervisning og læring er synlige størrelser, er der større sandsynlighed for, at eleverne bliver dygtigere.

Flere af de lærere, der arbejder med de synlige læringsmål i deres undervisning, fortæller derudover, at de synlige læringsmål medfører, at eleverne får indsigt i egen læringsprogression, hvilket opleves at have en positiv indvirkning på elevernes faglige selvtillid og motivation for læring.

Dog nævner de interviewede ledere og lærere, at en væsentlig forudsætning for at få arbejdet med synlig læring til at lykkes er, at der fremadrettet sættes fokus på kompetenceudvikling, hvilket flere skoleledere understreger kan foregå i lærernes egen praksis og i det team, lærerne indgår i.

Den længere og mere varierede skoledag

Flere af de interviewede oplever, at eleverne bliver trætte, ukoncentrerede og demotiverede af den længere skoledag. Især for elever med særlige behov, kan den længere skoledag opleves som en udfordring. Eleverne selv har forskellige opfattelser af den længere skoledag. Nogle elever oplever den som trættende og ensformig og fortæller, at de ikke lærer mere end tidligere. Andre elever oplever, at den længere skoledag er blevet mere spændende og alsidig med flere ture ud af huset, flere bevægelsesaktiviteter i løbet af skoledagen osv. Flere af de interviewede medarbejdere nævner her, hvordan man på skolerne har mere fokus på at tilrettelægge en mere alsidig og spændende skole-

dag ved at indføre varierede læringsaktiviteter samt skabe nye og spændende undervisningsmiljøer.

FORSKNINGEN VISER:

Undervisning, der anvender flere veje til læring, fx ved at sætte billeder, ord og bevægelse på det faglige indhold i undervisningen, forbedrer elevernes motivation for læring, trivsel og faglig udvikling og skaber et mere stimulerende og inspirerende undervisningsmiljø.

Den nye organisering af skoledagen har gjort, at skolerne kan lave længere middagspauser og længere lektioner, hvilket flere skoler har positive erfaringer med. Den længere pause midt på dagen opleves som udbytterig, fordi eleverne når at få sig rørt og således er mere læringsparate, når de igen skal til undervisning.

De længere lektioner opleves også at have en positiv indvirkning, da det har givet mere ro på undervisningen og mere tid til at differentiere undervisningen med fokus på elevernes individuelle faglige niveau. Af elevernes udtalelser fremgår det også, at de længere lektioner opleves som positive, da eleverne når at fordybe sig mere i deres arbejde. Flere af lærerne fortæller endvidere, at de længere lektioner har gjort det lettere og mere naturligt at integrere bevægelsesaktiviteter i undervisningen.

Bevægelse i undervisningen

Af evalueringsrapporten fremgår det, at bevægelse, både som selvstændige aktiviteter i form af gå/løbeture og som aktiviteter, der understøtter faglige læringsmål, er givtigt. Flere af de interviewede medarbejdere fortæller, at bevægelsesaktiviteterne blandt andet har en positiv indvirkning på elevernes koncentrationsevne og læringsparathed og dermed kan bidrage til at højne elevernes læringsudbytte.

FORSKNINGEN VISER:

Mere og bedre bevægelse i løbet af skoledagen har positive effekter på elevernes læringsforudsætninger såvel som på elevernes faglige resultater, trivsel og alsidige udvikling.

Under interviewene med medarbejderne nævnes det dog, at skolernes fysiske rammer kan være begrænsende for indendørs bevægelsesaktiviteter. Derudover er der blandt elever og forældre en generel usikkerhed om, hvorvidt der praktiseres tilstrækkelig bevægelse i undervisningen, og hvordan det praktiseres. En årsag hertil kan være, at eleverne ikke altid oplever de små bevægelseslege i undervisningen som egentlig bevægelse, medmindre dette er udtrykkeligt defineret. Det nævnes under interviewene, at skolerne med fordel kan lave og formidle en beskrivelse af, hvordan og hvornår bevægelsen foregår, og hvad formålet med bevægelse i skoledagen er.

FORSKNINGEN VISER:

Selv bevægelse i mindre omfang, fx korte bevægelsesøvelser indlagt i løbet af skoledagen, har stor effekt på elevernes almene velvære og faglige udvikling.

Understøttende Undervisning

Den Understøttende Undervisning praktiseres meget forskelligt på skolerne i Thisted Kommune. Alle interviews med ledere og medarbejdere peger på, at den Understøttende Undervisning blandt andet bruges som alternativ og praksisorienteret undervisning. Her opnås der læring gennem eksempelvis bevægelsesaktiviteter eller byggeprojekter, der understøtter særlige temaer eller emner fra den fagfaglige undervisning.

FORSKNINGEN VISER:

Anvendelsen af praktiske læremidler i undervisningen er en form for anvendelsesorienteret undervisning, der kan skabe flere læringsveje og styrke elevernes faglige udvikling.

Fleere af eleverne lægger i deres udtalelser vægt på, at Understøttende Undervisning er "godt", fordi dagen bliver mere spændende og afvekslende. Det understreges i et interview, hvordan den Understøttende Undervisning lykkes, når lærerne og pædagogerne har kendskab til klassen, og der er tilstrækkelige ressourcer i form af medarbejdere til at varetage den Understøttende Undervisning.

Generelt ser der ud til blandt elever, forældre og til dels medarbejdere at være usikkerhed om, hvilken del af undervisningen der faktisk er understøttende. En af årsagerne kan være, at det ikke altid står på elevernes skema, hvornår der er Understøttende Undervisning, eller fordi den Understøttende Undervisning er indlagt i forlængelse af lektionerne.

Faglig Fordybelse/Lektiehjælp

Den Faglige Fordybelse har mange navne og praktiseres meget forskelligt blandt folkeskolerne i Thisted Kommune. Skolerne adskiller sig blandt andet i forhold til, hvorvidt den Faglige Fordybelse er planlagt i gentagne korte sekvenser eller i få længere sekvenser. På de fleste skoler er den Faglige Fordybelse en form for lektiehjælp.

Der bliver ikke tegnet et entydigt billede af, hvordan eleverne oplever den Faglige Fordybelse. Nogle elever synes, den Faglige Fordybelse er kedelig, fordi de oplever lang ventetid på lektiehjælpen. Andre elever beskriver den Faglige Fordybelse som givende, fordi de oplever at få kvalificeret lektiehjælp. Flere forældre og elever giver udtryk for, at det er rart at få lavet lektier i skoletiden, men at der er blevet mindre tid til fritidsaktiviteter.

Medarbejderne giver udtryk for, at tre af de væsentligste grunde til, at den Faglige Fordybelse opleves som givende i forhold til elevernes læringsudbytte, er: at lektiehjælpen er kvalificeret, har sammenhæng med det øvrige skolearbejde, og at eleverne medinddrages i tilrettelæggelsen af indholdet. På den måde kan indholdet i den Faglige Fordybelse tilpasses elevernes individuelle behov for faglig udvikling.

FORSKNINGEN VISER:

Lektiehjælp skal være målrettet den enkelte elevs faglige behov og udfordringer. Organiseringen, fx individuel eller gruppelektiehjælp eller graden af struktur kan variere.

Lærere, pædagoger og ledere giver udtryk for, at nogle elever opleves som trætte og ukoncentrerede, når den Faglige Fordybelse er placeret sidst på dagen. Derudover fortæller flere elever og medarbejdere, hvordan det giver uro blandt eleverne, når der dels er for få undervisere og dels er mangel på fagkompetente undervisere. Hertil nævner nogle af eleverne, at de ofte savner muligheden for at fordybe sig i et emne, de finder interessant.

En udfordring i forhold til den Faglige Fordybelse, som er drøftet i alle interviewene, har omhandlet forældrenes oplevelse af, at det er blevet sværere at følge med i deres børns skolegang og faglige udvikling.

Specialafdelingerne

Ifølge evalueringen oplever medarbejderne i Thisted Kommunes specialafdelinger store udfordringer i forhold til den længere skoledag. De oplever omstillingen til den længere skoledag som en vanskelig opgave, da eleverne er meget trætte sidst på dagen. Flere af medarbejderne fortæller, hvordan de har forsøgt at "bløde den lange skoledag op" ved at placere den fagfaglige undervisning fra morgenstunden og lægge bevægelsestimerne og kreative fag sidst på dagen. Andre fortæller, at de jævnligt indlægger pauser med bevægelsesaktiviteter m.m.

FORSKNINGEN VISER:

Elever med særlige behov har et større fagligt og socialt udbytte af at bevæge sig i løbet af skoledagen end elever uden særlige behov.

De interviewede medarbejdere nævner, hvordan opgaven - i forhold til at skabe et meningsfyldt skoletilbud for eleverne i specialafdelingerne - savner opmærksomhed og fokus fra Undervisningsministeriet. De oplever, at der er særlige udfordringer i forhold til at arbejde kvalificeret med Folkeskolereformen på specialområdet, og de savner derfor nogle særskilte ministerielle retningslinjer på området.

AFSLUTNING

På baggrund af den viden der er kommet frem i evalueringsrapporten og i de afholdte fokusgruppeinterviews og evalueringsworkshops, er der i evalueringen præsenteret 11 fremadrettede opmærksomhedspunkter. Disse opmærksomhedspunkter kan der fokuseres på i Folkeskolereformens andet år ved folkeskolerne i Thisted Kommune. Det skal dog bemærkes, at baggrunden for opmærksomhedspunkterne ikke nødvendigvis fremgår af denne opsummering af evalueringsrapporten. De 11 opmærksomhedspunkter omhandler:

- Inddragelse af elever
- Variation i skoledagen
- Klar definition og forventningsafstemning vedrørende
 - Bevægelse
 - Understøttende Undervisning
 - Faglig Fordybelse
- Udvikling af den Faglige Fordybelse
- Kommunikationen med forældrene
- Fokus på videndeling i medarbejdernes teamsamarbejde
- Skemalagt tid til medarbejdernes teamsamarbejde
- Forventningsafstemning og afklaring omkring samarbejde og rollefordeling mellem lærere og pædagoger
- Fokus på medarbejdernes og ledernes kompetenceudvikling
- Fortsat fokus på inklusion
- Mangel på særskilte retningslinjer for Folkeskolereformens elementer i specialafdelingen.

KILDEHENVISNING

- Hattie, John (2013): **Synlig læring – for lærere**. 1. udgave, 3. oplag. Dafolo Forlag.
- Rambøll Management Consulting, Aarhus Universitet, Professionshøjskolen Metropol, UCC Professionshøjskolen og VIA University College (2014): **Forskningsbaseret viden om undervisningsmiljø og trivsel**.
- Rambøll Management Consulting, Aarhus Universitet, Professionshøjskolen Metropol, UCC Professionshøjskolen og VIA University College (2014): **Forskningsbaseret viden om varieret læring, udeskole, bevægelse og lektiehjælp**.
- www.thisted.dk

THISTED
SKOLER.DK

THISTED KOMMUNE